

باسمه تعالی

چند نکته در مورد برنامه زندگی پس از زندگی

اول اینکه: امکان این امر از نظر عقلی، آیات و روایات مشکلی ندارد. باید دانست که انسان در این عالم ماده منحصر نشده است؛ انسان مجرد هم داشته و عالم غیب وجود دارد و هست.

دوم اینکه: مرگ اختیاری یا خلع روح امکان تحقق دارد با این تفاوت که انسان با اراده خود از عالم ماده جدا می‌شود و نه به صورت قهر و اجبار.

اما آنچه در باره برنامه تجربه مرگ لازم است بیان شود، گذشته از اینکه توانسته است دلیلی حسی برای تثبیت عالم غیب باشد و از این جهت بسیار مؤثر خواهد بود ولی توجه به چند نکته ضروری است.

اولاً: آنچه بیان می‌شود ممکن است تصورات ذهنی انسان از اعمال خود و دنیای خویش در قیامت باشد مانند آنچه مرحوم قوچانی در سیاحت غرب نگاشته است. با این تفاوت که ایشان صرفاً آیات و روایات مسأله را مجسم سازی نموده است.

ثانیا: انصراف کامل از عالم ماده رخ نداده است بلکه با انصراف جزئی از عالم ماده، غیب را دیده‌اند. لذا اساساً این مرگ نیست.

ثالثاً: عالم مثالی برزخ، مانند روح، به جهت عدم دخالت ماده محض، لایه‌های بسیاری دارد و معلوم نیست تجربه‌گرایان تا کدام لایه نفوذ کرده‌اند.

رابعا: این نوع از انصراف از عالم ماده، کمال و سعادت محسوب نمی‌شود. پس کافر هم ممکن است غیب را ببیند کما اینکه مثل آنچه تجربه‌گرایان مسلمان می‌گویند، تجربه گره‌های کفر هم گفته‌اند. پس لازم است بین اهل نجات بودن و پیروی از دستورات خداوند و آخرین دین الهی فرق قائل شد چه اینکه ممکن است بسیاری اهل نجات باشند اما همه تسلیم در برابر خدا نباشند. مانند مرجون لامر الله (وَأَخْرُونَ مُرْجُونَ لِأَمْرِ اللَّهِ إِمَّا يُعَذِّبُهُمْ وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ توبه / ۱۰۶) یا

المستضعفين في الارض (إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا
نساء/٩٨). والله اعلم و عليه التكلان